

Sygnatura akt IX C 543/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 18-12-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Piotr Łuczak

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu w dniu 18-12-2014 r. we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu we W., Zakładowi Karnemu (...) we W., Zakładowi Karnemu w S. i Zakładowi Karnemu w P.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w P. na rzecz powoda M. P. kwotę 700 zł (siedemset złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 18 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego;

IV. brakującymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa - Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu;

V. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu na rzecz adwokata A. G. prowadzącego Kancelarię Adwokacką przy ul. (...) we W. kwotę 120 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sygnatura akt IX C 543/12

UZASADNIENIE

Powód M. P. w pozwie przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu we W., Zakładowi Karnemu w S., Zakładowi Karnemu (...)we W. i Zakładowi Karnemu w P. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 27.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia ogłoszenia wyroku do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w okresie od 21.07.2010 r. do 02.02.2012r. był on osadzony w wyżej wymienionych jednostkach penitencjarnych. W ocenie powoda warunki w jakich przebywał nie odpowiadały normom określonym w przepisach prawa krajowego jak i ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską aktach prawa międzynarodowego.

Powód wskazywał na zbyt mały metraż przypadający w celi na jednego osadzonego, nieodpowiednie, urągające godności ludzkiej warunki sanitarne skutkujące brakiem prywatności przy zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych i niemożnością utrzymania należytej higieny w celi, powodujące konflikty i bójki ze współwięźniami, ograniczony dostęp do korzystania z aparatu telefonicznego, wyżywienie nie odpowiadające normom odżywczym ani gramaturze, w ocenie powoda niesmaczne i wyglądające nieapetycznie, zastosowanie wobec powoda izolacji jako środka karnego, poniżające i nieludzkie traktowanie.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany zaprzeczył, jakoby powód doznał w czasie przebywania w Areszcie Śledczym jakiegokolwiek krzywdy lub szkody, gdyż w okresie przebywania powoda w tej jednostce penitencjarnej problem przeludnienia nie istniał, a warunki bytowe odpowiadały obowiązującym standardom.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa - Zakład Karny w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości, twierdząc, że wszelkie normy dotyczące warunków osadzenia i przysługujących więźniom praw są przestrzegane.

Pozwany przyznał, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w S. w okresie od 11 sierpnia 2010 r. do 23 sierpnia 2011r. W całym okresie pobytu powód był osadzony w celach o prawidłowej powierzchni przypadającej na jedną osobę. Powód otrzymywał też środki higieny w ilościach i asortymencie oraz częstotliwości określonej właściwymi przepisami. Zapewniono także powodowi możliwość korzystania z ciepłej kąpeli w łaźni więziennej jeden raz w tygodniu. Stan techniczny pomieszczeń i łaźni był właściwy. Bielizna pościelowa była wymieniana raz na dwa tygodnie, a ręczniki jeden raz w tygodniu. W okresie pobytu, powód otrzymywał posiłki trzy razy dziennie, o składzie, gramaturze i częstotliwości określonej właściwymi przepisami. Jeżeli zaś powód miał wątpliwości co do wagi potraw, miał możliwość sprawdzenia tego na specjalnie przeznaczonych wadze.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa - Zakład Karny(...)we W. wniósł o oddalenie powództwa.

Pozwany przyznał, że powód przebywał w Zakładzie Karnym Numer 1 we W. w okresie od 19 października 2011 r. do 23 listopada 2011 r. W tym okresie był umieszczony na oddziałach mieszkalnych (...)i (...), kolejno w wieloosobowych celach z węzłami sanitarnymi o numerach (...) i (...), mając zapewnioną powierzchnię co najmniej 3 m⁽²⁾ na osobę.

Pozwany zarzucił, że całkowicie bezpodstawne są zarzuty powoda co do niewłaściwych warunków bytowych w Zakładzie Karnym (...) we W., braku intymności w celach oraz niewłaściwego wyposażenia. Cele, w których przebywał powód były bowiem wyposażone w łóżko dla każdego osadzonego i odpowiednią do liczny osób przebywających w celi ilość stołów, szafek i taboretów. Na węzeł sanitarny w pomieszczeniach mieszkalnych składały się: umywalka z dostępem do Nielimitowanej zimnej wody bieżącej, w celi (...) powód miał również dostęp do ciepłej wody, oraz miska ustępowa. Toalety w pomieszczeniu położonym w oddziale mieszkalnym (...) oddzielono od części mieszkalnej zabudową z płyt laminowanych zamontowanych na konstrukcji metalowej do wysokości około 160 cm, a w Oddziale (...) kącik sanitarny był wymurowany do wysokości około 220 cm. Każdy rodzaj toalety umożliwiał intymne korzystanie z urządzeń. Do części przeznaczonej do celów sanitarno - higienicznych wchodziło się przez zamknięte drzwi. W celach osadzeni posiadali sprzęt i środki do utrzymania czystości. Osadzeni otrzymywali również właściwe środki do utrzymania higieny. Powodowi zapewniono odzież, bieliznę i obuwie z środków Skarbu Państwa. Powód otrzymał też komplet pościeli, materac, poduszkę, koc, prześcieradło i poszewki. Bieliznę pościelową wymieniano co dwa tygodnie lub częściej, w zależności od potrzeb. Skazani osadzeni w Zakładzie Karnym (...) we W. korzystają z ciepłej kąpeli co najmniej raz w tygodniu w ogólnie dostępnych łaźniach. Osadzony mógł w celi dysponować prywatnym urządzeniem do podgrzewania wody. Za utrzymanie czystości w celi odpowiadali sami skazani.

Pomieszczenia mieszkalne miały zapewnioną wentylację grawitacyjną, użytkowane przewody kominowe były szczelne, a ich stan techniczny był poddawany okresowym kontrolom. Pomieszczenia były wyposażone w instalację grzewczą - ciepło dostarczano centralnie z sieci miejskiej. W sezonie grzewczym stosowano automatykę pogodową, która sterowała dopływem ciepła w zależności do zmian warunków pogodowych. Instalacja w miarę potrzeb była odpowietrzana. Wszystkie cele mieszkalne miały zapewnione oświetlenie dzienne oraz oświetlenie światłem sztucznym dostarczającym co najmniej z dwóch punktów w każdym pomieszczeniu. Zużyte urządzenia były na bieżąco wymieniane.

Powód otrzymywał trzy posiłki dziennie, w tym jeden posiłek gorący składający się z dwóch dań, a także napój do zaspokajania pragnienia. Racje żywnościowe przygotowywano według urozmaiconych jadłospisów z uwzględnieniem właściwej dobowej kaloryczności i zawartości składników odżywczych oraz warzyw. Gramatura poszczególnych potraw odpowiadała wymogom określonym w przepisach. Spełnianie tych warunków było na bieżąco kontrolowane.

Pozwany zarzucił, że nie jest prawdziwe twierdzenie powoda, że ograniczono mu dostęp do rozmów telefonicznych i wysyłania przesyłek pocztowych. Skazani mają bowiem możliwość korzystania z aparatów telefonicznych samoinkasujących we wszystkie dni tygodnia od 7-00 do 17-00 według kolejności zgłoszeń. Rozmowy mogą być limitowane jedynie w przypadku dużej ilości zgłoszeń.

Pozwany podniósł, że powód w okresie pobytu w Zakładzie Karnym (...) we W. nie był uczestnikiem żadnej bójki, ani nie zgłaszał wychowawcom konfliktów, czy bójkom w celi. Powód nie zgłaszał też żadnych skarg na warunki panujące w Zakładzie Karnym.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa - Zakład Karny w P. wniósł o oddalenie powództwa.

Pozwany przyznał, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w P. w okresie od 24 sierpnia 2011 r. do 18 października 2011 r. oraz od dnia 23 listopada 2012 r. do 1 lutego 2012 r.

Zaprzeczył natomiast, jakoby w czasie pobytu w tej jednostce penitencjarnej powód doznał krzywdy lub uszczerbku na zdrowiu. Powód miał bowiem zapewnione wszelkie prawa wynikające z właściwych przepisów, a przebywając w zakładzie karnym, czy areszcie śledczym powinien liczyć się z konsekwencjami, a jakimi wiąże się osadzenie i ograniczeniami związanymi z pozbawieniem wolności.

Pozwany zaprzeczył przede wszystkim, aby pozwany przebywała w warunkach przeludnienia, twierdząc, że miał on zapewnioną powierzchnię 3 m², a w stosunku do powoda nie zostały wydane decyzje o umieszczeniu go w warunkach naruszających minimalną powierzchnię celi.

Ponadto, powód miał zapewnione odpowiednie warunki socjalno - bytowe i sanitarne. Pozwany przedstawił przy tym stosowaną procedurę wydawania posiłków, sposób wyposażenia celi i zorganizowania węzła sanitarnego.

Pozwany podniósł, że w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w P. miał zagwarantowany dostęp do zajęć kulturalno - oświatowych. Miał również zapewnioną możliwość odbywania spacerów każdego dnia. Zapewniono mu radiowęzeł, dostęp do telewizji, prasy, biblioteki, organizowane były konkursy i imprezy rozrywkowe.

W piśmie z dnia 21.11.2012r., powód sprecyzował żądanie zawarte w pozwie, wskazując, że domaga się zasądzenia od Skarbu Państwa:

- Zakładu Karnego w S. kwoty 25.000 zł,
- Zakładu Karnego w P. – 1000 zł
- Zakładu Karnego (...) we W. - 500 zł
- Aresztu Śledczego we W. - 500 zł

tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 448 k.p.c i 24 k.c., proporcjonalnie do doznanych w poszczególnych jednostkach penitencjarnych krzywd.

Podniósł, że w poszczególnych jednostkach penitencjarnych nie zapewniono mu właściwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, przedstawiając zarzuty stawiane poszczególnym jednostkom penitencjarnym, w których powód przebywał w okresie objętym żądaniem.

W piśmie z dnia 15.11.2013 r. powód zmienił powództwo w zakresie podstawy faktycznej uzasadniającej żądanie zasądzenia zadośćuczynienia, wskazując, że zarzuca brak dostępu do lekarza stomatologa w Zakładzie Karnym w S., Zakładzie Karnym (...) we W. i Zakładzie Karnym w P., ograniczenie prawa do korzystania z kąpieli w Zakładach Karnych w S. i P., niedostarczanie i ograniczanie dostępu do środków czystości w Zakładzie Karnym w S., ograniczenie możliwości korzystania z telefonu w Zakładzie Karnym w S., brak intymności podczas załatwiania potrzeb fizjologicznych, szczególnie w Zakładach Karnych w P. i S., osadzenie w celi z grypującymi więźniami, stosowanie obraźliwych określeń przez wychowawcę w S., brak oświetlenia celi po godzinie 21 i brak prądu między 10 a 12 i ograniczenie prawa do widzenia się z rodziną w Areszcie Śledczym we W..

Zdaniem powoda, na skutek powyższego doszło do naruszenia jego prawa do godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności.

W odpowiedzi na powyższe pismo, pozwane jednostki organizacyjne Skarbu Państwa podtrzymały stanowisko w sprawie wnosząc o oddalenie powództwa.

W piśmie przygotowawczym z dnia 14 stycznia 2014 r. pozwany Skarb Państwa - Zakład Karny (...) we W. podniósł, że powód miał zapewnioną właściwą opiekę stomatologiczną i medyczną, nie zgłaszał potrzeby dodatkowych wizyt. Ponadto, zaprzeczył aby odmówiono powodowi prawa do rozmowy z Dyrektorem Zakładu Karnego, a z dokumentacji wynika, że powód sam rezygnował ze spotkań, których potrzebę uprzednio zgłaszał.

W piśmie przygotowawczym z dnia 17 stycznia 2014 r. pozwany Skarb Państwa - Zakład Karny w S. podniósł, że powód w trakcie pobytu w tej jednostce był przyjmowany przez lekarza stomatologa siedem razy, a dwukrotnie pomimo zapisu rezygnował z umówionych wizyt. Sposób organizacji kąpieli, wydania środków czystości oraz tryb korzystania z aparatów telefonicznych był natomiast zgodny z przepisami właściwego rozporządzenia. Węzeł sanitarny natomiast jest usytuowany w wydzielonej części celi, oddzielonej od części mieszkalnej ścianą murowaną i drzwiami łazienkowymi. Pozwany zarzucił, że kwestia przynależności do subkultury więziennej nie jest kryterium rozmieszczenia skazanych osadzonych w zakładzie karnym. Powód był informowany o zakazie przynależności do subkultury bez zgody i wiedzy przełożonego oraz o tym, że w przypadku wystąpienia w zakładzie zagrożeń bezpieczeństwa lub zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowisk przestępczych jest on obowiązany powiadomić przełożonych o zagrożeniu bezpieczeństwa swojego i innych osadzonych.

Pozwany podniósł, że ograniczenia w dostawie energii elektrycznej są podyktowane zasadami racjonalnego gospodarowania energią w jednostkach Służby Więziennej, określonymi w zarządzeniu Generalnego Dyrektora Służby Więziennej z dnia 3 września 2010 r. Wyłączenia dopływu energii elektrycznej wynoszą 2 godziny w nocy i 2 godziny w dzień i nie dotyczą kąpek sanitarnych.

Pozwany zaprzeczył, aby funkcjonariusze służby więziennej odnosili się do powoda w sposób obraźliwy.

W piśmie przygotowawczym z dnia 3 lutego 2014 r. pozwany Skarb Państwa - Areszt Śledczy we W. podniósł, że powód przebywał w tej jednostce tylko 20 dni, czasie których pozostawał do dyspozycji organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Nie jest zatem uzasadnione jego twierdzenie, że pozwany w sposób bezprawny naruszył jego dobra osobiste przez to, że ograniczał mu prawa do widzeń z rodziną, czemu pozwany zaprzeczył.

Na rozprawie w dniu 18.12.2014r. pełnomocnik powoda oświadczył, iż twierdzenia zawarte w piśmie z dnia 15.11.2013r. stanowią nową podstawę faktyczną powództwa zamiast twierdzeń zgłoszonych w pozwie i piśmie z 21.11.2012r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. został prawomocnie skazany za przestępstwa przeciwko mieniu - kradzież z włamaniem, zabór w celu przywłaszczenia, paserstwo, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy, na orzeczoną wyrokiem łącznym karę sześciu lat pozbawienia wolności.

(okoliczność bezsporna)

Powód rozpoczął odbywanie kary pozbawienia wolności w dniu 21 lipca 2010 r. w **Areszcie Śledczym we W.**, gdzie przebywał do dnia 11 sierpnia 2010 r. Powód był osadzony:

- w dniach 21-22.07.2010r., Pawilon(...) oddział (...) cela nr(...) - powierzchnia celi 18,58 m⁽²⁾
- w dniu 23.07.2010r., Pawilon (...) oddział (...)cela nr (...) - powierzchnia celi 16,83 m⁽²⁾
- w dniu 24.07.2010r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) - powierzchnia celi 22,68 m⁽²⁾
- w dniach 24.07.2010r. - 11.08.2010r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) - powierzchnia celi 19,50m⁽²⁾

W każdej z wyżej wymienionych cel metraż przypadający na więźnia przekraczał 3 m².

W trakcie rozmowy przy przyjęciu powód określił swój stan zdrowia i samopoczucie jako dobre, nie zgłosił żadnych dolegliwości. Podał, że nie utożsamia się z podkulturą przestępczą. Jako wstępną potrzebę i problem podał utrudniony kontakt z rodziną.

Warunki bytowe w Areszcie Śledczym we W. w okresie pobytu powoda odpowiadały obowiązującym normom, nie występował problem przeludnienia. Skazani mieli możliwość korzystania z aparatu telefonicznego według grafiku na każdym oddziale, czasami z uwagi na dużą ilość rozmów nie było możliwe, aby wszyscy osadzeni z oddziału mogli skorzystać z telefonu w danym dniu. W razie potrzeby areszt zapewnia osadzonym dwa znaczki pocztowe na potrzeby korespondencji prywatnej, korespondencja urzędowa jest nielimitowana. Nie ogranicza się (nie cenzuruje) korespondencji urzędowej, np. skarg na warunki

Skazani mogą korzystać z zajęć kulturalno-oświatowych w świetlicach, biblioteki aresztu, redagować gazetkę, brać udział w konkursach i programach resocjalizacyjnych. Kąciki sanitarne były wydzielone poprzez zamurowanie od podłogi do sufitu bądź też wydzielony w rogu przez dwie ścianki i przepierzenie w wysokości około 2 m – wejście zasłonięte zasłonką. W okresie, gdy powód przebywał w Areszcie Śledczym we W. nie wszystkie kąciki sanitarne były całkowicie oddzielone od reszty celi.

Kryterium przynależności do podkultury więziennej jest w miarę możliwości brane pod uwagę, nie mniej jednak nie jest to przesłanka determinująca rozmieszczenie osadzonych w areszcie.

Środki higieny jak również środki do utrzymania czystości w celi są wydawane raz w miesiącu, np. pasta do zębów, mydło, szampon, szczoteczka do zębów. Jeśli osadzony zużyje jeden z środków szybciej, jest mu przekazywany dodatkowy przydział. W 2010 roku brak było skarg na dystrybucję środków czystości. Na terenie Aresztu Śledczego znajduje się kantyna w której osadzeni mogą dokonywać dodatkowych zakupów środków higieny. Osadzeni mogą również dostać dodatkową paczkę higieniczno-odzieżową, z zastrzeżeniem środków bezpieczeństwa. W areszcie zatrudnionych było trzech lekarzy internistów i lekarz stomatolog zatrudnieni na pełnym etacie. Opieka lekarska ma

charakter całodobowy. Do godziny 15 realizowane są planowe przyjęcia, później przyjmowane są nagłe przypadki. W miarę potrzeby pracę świadczą również lekarze innych specjalności. Na terenie Aresztu Śledczego jest szpital.

Dowody:

- dokumenty w dołączonych aktach osobopoznawczych powoda; dokumentacja medyczna powoda, zeznania świadka M. M., protokół rozprawy z dnia 06.12.2012r. k. 162-163; przesłuchanie A. S. w charakterze strony, protokół rozprawy z dnia 18.12.2014r., k. 524 nagranie od 00:02:32 min, dokumentacja medyczna powoda, k. 447

Następnie, w dniu 11 sierpnia 2010 r. powód został przewieziony do **Zakładu Karnego w S.**, gdzie przebywał do 23 sierpnia 2011 r. oraz od dnia 2 lutego 2012 r. do 8 listopada 2012 r.

Powód przebywał w celach:

- w okresie 11.08.2010-31.08.2010r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 18,35 m⁽²⁾ cela 6-osobowa;

- w okresie 31.08.2010-14.09.2010r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 19,93 m⁽²⁾ cela 6-osobowa.

- w okresie 14.09.2010-15.02.2011r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...), powierzchnia celi 37,99 m⁽²⁾ cela 12-osobowa

- w okresie 15.02.2011-01.04.2011r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 01.04.2011-18.05.2011r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 18.05.2011-25.07.2011r. Pawilon(...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi i liczba osadzonych taka sama

- w okresie 25.07.2011-23.08.2011r. Pawilon (...) oddział (...) cela (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa.

- w okresie 27.03.2012-28.03.2012r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 28.03.2012-14.05.2012r. Pawilon(...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 14.05.2012-17.08.2012r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 17.08.2012-28.08.2012r. Pawilon(...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 28.08.2012-05.11.2012r. Pawilon (...) oddział (...) cela nr (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

- w okresie 05.11.2012-08.11.2012r. Pawilon(...) oddział (...) – powierzchnia celi 12,50 m⁽²⁾ cela 4-osobowa

W trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w S. na podstawie oceny okresowej i postawy powoda zmieniono typ zakładu karnego z półotwartego na zamknięty.

Powód był kilka razy karany dyscyplinarnie.

Administracja Zakładu Karnego uwzględniała prośby powoda o połączenie godzin widzeń ze względu na jego sytuację osobistą. Otrzymywał też zgody na wydanie dodatkowej odzieży, przyborów toaletowych i środków czystości. Zdarzały się sytuacje, że odmówiono powodowi wydania niektórych środków higienicznych typu: sztyft w kulce, żel pod prysznic. Powód otrzymywał natomiast dodatkowe mydło, szampon, proszek do prania, maszynki do golenia, grzałkę i gąbki, szczoteczki do zębów i inne przybory toaletowe w razie potrzeby. Odmówiono powodowi wydania z magazynu

spodni dzinsowych podając, że magazyn nie wydaje takich spodni. W razie zgłoszenia takiej potrzeby dostał nowe buty, wymieniono mu bluzę i spodnie.

W czasie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w S. miał on kilka sprzeczek ze współosadzonymi na tle niezwróconego przez niego długu, czy w czasie korzystania z telefonu.

Powód korzystał z telefonu zgodnie z porządkiem panującym w Zakładzie Karnym w S.. Czasem domagał się dodatkowych rozmów lub rozmów poza kolejnością, twierdząc, że ma pilną sprawę do załatwienia. Nie podawał jednak szczegółów dotyczących tej sytuacji i wyrażano mu zgodę na odbycie rozmowy dopiero po zakończeniu ustalonego wcześniej porządku i listy zapisów.

W początkowym okresie pobytu, nie wyrażono powodowi zgody na dodatkowe widzenie i wydanie z magazynu bluzy, swetra i torby, co uzasadniono złym zachowaniem powoda i jego negatywną postawą. Odmówiono mu także codziennego kontaktu z rodziną, czego powód domagał się ze względu na stan zdrowia matki i potrzebę załatwienia pilnych spraw.

W czasie pobytu w Zakładzie Karnym w S. powód ubiegał się wielokrotnie o przeniesienie go do Zakładu Karnego (...) we W. z przyczyn osobistych w celu ułatwienia rodzinie widzeń z nim. Kilka razy takie prośby były rozpatrywane odmownie, co wynikało ze stanu zaludnienia Zakładu Karnego (...) we W. lub braku możliwości odbywania kary w systemie adekwatnym dla systemu powoda.

W Zakładzie Karnym w S. w okresie w którym osadzony był powód nie występowało zjawisko przeludnienia. Powód miał dostęp do aparatu telefonicznego w wyznaczonych godzinach, zgodnie z porządkiem wewnętrznym zakładu karnego. Jeśli nie było dużego zapotrzebowania na korzystanie z telefonu, dostęp do niego jest praktycznie nieograniczony, za wyjątkiem pór wydawania posiłków. Rozmowa może trwać pięć minut W omawianym okresie nie było ograniczeń co do ilości wysyłanej korespondencji, o ile osadzony miał znaczek pocztowy.

Wydawane osadzonym posiłki odpowiadają wszelkim normom i przepisom –w kwestii gramatury, wartości odżywczych i wymogów sanitarno-epidemiologicznych

Wszystkie cele wyposażone są w węzeł sanitarny oddzielony od pozostałej części celi murowaną ścianą i drzwiami łazienkowymi. Wyposażenie węzła stanowi umywalka i toaleta. Osadzony minimum raz w tygodniu mógł korzystać z ciepłej kąpieli. Powód nie miał również ograniczonego dostępu do środków czystości, które otrzymywał z przydziału raz w miesiącu lub mógł uzupełnić w więziennej kantynie. W jednostce penitencjarnej zapewnione było prawidłowe ogrzewanie i wentylacja. Posiłki wydawane więźniom były zgodne z obowiązującymi normami i przepisami. Powód nie skarżył się na warunki odbywania kary. Powód utrzymywał kontakt z rodziną, nie miał również ograniczanych kontaktów z dyrekcją i kierownictwem zakładu – na spotkania mógł się zapisywać w zeszycie przyjęć.

Powód, w zależności od swych preferencji i w miarę możliwości był umieszczany w celach dla osób palących lub niepalących.

W Zakładzie Karnym w S. korzystał z wizyt u lekarza stomatologa. Dwukrotnie powód zrezygnował z wizyty u stomatologa, na którą wcześniej się zapisał. Powód zgłaszał się również do Ambulatorium z bólem zęba i otrzymywał leki przeciwbólowe.

Ograniczenia w dostawie energii elektrycznej nie dotyczą kąpoków sanitarnych a wyłączenie prądu przez dwie godziny w dzień i dwie godziny w nocy oparte są o zarządzenie nr 60/2010 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 03.09.2010r. w sprawie ustalania metod gospodarowania paliwami i energią w jednostkach Służby Więziennej.

Komisja penitencjarna bierze pod uwagę w miarę możliwości wszelkie przesłanki przy umieszczaniu osadzonego w konkretnym oddziale i celi.

Zakład karny zapewnia zajęcia sportowe.

Dowody:

- dokumenty w aktach osobopoznawczych powoda, notatka służbowa z dnia 21.08.2014r., k.490 oraz z dnia 14.12.2012r., k. 189, plan korzystania z aparatu telefonicznego, k. 39, jadłospisy, k. 40-69, zeznania świadka I. K., k.228; zeznania świadka P. M., k. 228 v; zeznania świadka T. J., k. 228v; zeznania świadka J. S., k. 437-438, zeznania świadka T. J., k. 439-439v; zeznania świadka R. K., k. 440, zeznania świadka Z. S. k.441, dokumentacja medyczna powoda, k. 447

W **Zakładzie Karnym w P.** powód przebywał dwukrotnie - w okresie: 24.08.2011-18.10.2011r., a także w okresie: 23.11.2011-01.02.2012r. Powód przebywał: na pawilonie (...) w celi numer (...) o powierzchni, na pawilonie (...)w celi numer (...) o powierzchni 15,42 m⁽²⁾, ilość osób 5 i numer (...) o powierzchni 15,31 m⁽²⁾, ilość osób 5, na pawilonie (...), cela nr (...) – powierzchnia celi 15,87 m⁽²⁾ cela 5-osobowa i na pawilonie (...), cela nr (...), powierzchnia celi 52,01 m⁽²⁾, ilość osób - 17. Pobyt powoda był związany z jego uczestnictwem w zajęciach szkolnych.

W Zakładzie Karnym w P. powód miał prawo korzystać przynajmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Osadzeni mają prawo odbywać spacer i korzystać z form aktywności ruchowej na świeżym powietrzu.

W celach nie występowało zjawisko przeludnienia, na więźnia przypadało ponad 3 m². Kąćki sanitarne były wydzielone w różny, czasem niewystarczający dla zachowania intymności sposób poprzez ścianki murowane, ewentualnie oddzielone płytami drewnianymi (wiórowymi) lub stalowymi, niektóre posiadały drzwi a inne kotary zasłaniające wejście.

W niektórych celach jest dostęp do ciepłej wody. Kąpiel zapewnia się raz w tygodniu i trwa około 5-10 minut. Osadzeni otrzymują raz w miesiącu przydział środków higieny osobistej.

Zgłoszenia do lekarza są przyjmowane codziennie. Pacjenci przyjmowani są zgodnie z porządkiem wewnętrznym i kolejnością zgłoszeń. Powód zgłaszał się do lekarza z bólem zęba i otrzymywał leki przeciwbólowe.

Więźniowie mogą korzystać ze sprzętu audiowizualnego, brać udział w zajęciach kulturalno-oświatowych poprzez zgłoszenie chęci udziału w takich zajęciach. Rozmowy z wychowawcami i dyrektorem zakładu karnego odbywają się po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby, w miarę możliwości niezwłocznie.

W czasie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w P. w wypadku samochodowym zginął jego ojciec. Powód w trybie pilnym został przyjęty przez psychologa, z którym odbył kilka rozmów. Udzielono mu przepustki okolicznościowej i uczestniczył w pogrzebie ojca.

Na początku powód dostatecznie wywiązywał się z obowiązków szkolnych, za co został nagrodzony.

Potem powód jednak źle przeżywał pobyt w Zakładzie Karnym w P., ponieważ ze względu na odległość nie był odwiedzany przez rodzinę.

Powód składał skargi na odmowę przetransportowania go do Zakładu Karnego (...) we W.. Przeprowadzane postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło zasadności skargi.

Stracił motywację do nauki i przerwał ją na pewien czas. Nie wyrażono mu zgody na przesłanie w paczce dodatkowych przyborów szkolnych, znaczków, karty telefonicznej, żeby mógł częściej kontaktować się z rodziną, która mieszka dalego i nie odwiedza go. W trakcie rozmowy z wychowawcą dnia 28 listopada 2011 r. podał, że nie zgłaszał skarg związanych z przebiegiem osadzenia. Rozmawiał też z psychologiem, któremu powiedział, że chciałby odbywać karę bliżej rodziny i w bliższym Zakładzie Karnym ukończyć kurs, podjąć pracę, a potem dopiero wrócić do nauki w gimnazjum. Kilka razy powód był motywowany przez wychowawców, żeby nie przerywał nauki.

Po podjęciu przez niego ostatecznej decyzji o przerwaniu nauki i decyzji komisji o wycofaniu z nauczania ze względu na nieobecności, powód ponownie został osadzony w Zakładzie Karnym w S..

Dowody:

- dokumenty znajdujące się w aktach osobopoznawczych powoda, wydruk historii rozmieszczenia, k. 333, 497, wykaz pomieszczeń, k. 498-500, zeznania świadka A. P., k. 124 i 124v. zeznania świadka M. R., k. 124v., zeznania świadka J. N., k.419;informacja o pobytach, k. 89-90, protokół z wizytacji, k. 93-107, pismo z dnia 23.2012 r., wyjaśnienia i skargi powoda, k. 157-162, zarządzenie z dnia 29.11.2010r., k. 234-235, dokumentacja medyczna powoda, k. 447, dokumentacja medyczna powoda, k. 447

W **Zakładzie Karnym (...) we W.** powód przebywał w okresie od 19 października 2011 r. do 23 listopada 2011 r. na oddziale (...), cela nr(...)o pow. 16,08 m⁽²⁾, cela 5-osobowa oraz na oddziale (...), cela nr (...) – powierzchnia celi 16,19 m⁽²⁾, cela 5-osobowa. W tym okresie jego pobyt związany był z udziałem w czynnościach procesowych.

W dniu 8 listopada 2012 r. powód został ponownie przyjęty do Zakładu Karnego (...) we W. w związku z jego licznymi prośbami o przeniesienie do tej jednostki, we względu na lepszy kontakt z rodziną.

W dniu 26 października 2011 r. powód został przyjęty przez lekarza stomatologa w celu wykonania przeglądu stomatologicznego, nie zgłaszał problemów z uzębieniem, bólu, ani pilnej potrzeby wizyty u stomatologa.

Przyjęcia przez lekarzy odbywają się na podstawie grafiku zgodnego z zapisami i skazani są doprowadzani na wizyty. W przypadkach nagłych, skazany jest do lekarza doprowadzany niezwłocznie.

Na terenie Zakładu Karnego (...) we W. działa szpital z oddziałem internistyczny,.

W Zakładzie Karnym (...) we W. nie występowało zjawisko przeludnienia. Powód był osadzony w celi pięciosobowej z zachowaniem normy 3 m² na osobę. W celach znajdowały się wydzielone kąciki sanitarne – na oddziale (...) zabudowa sięgała 160 cm i była wykonana z płyt drewnopodobnych na konstrukcji z kątowników metalowych, na oddziale (...) zabudowa kącika sanitarnego sięgała do wysokości 220 cm. W większości cel kąciki sanitarne na oddziale (...) były wyposażone w drzwi. Wyjątki w postaci zasłonki wynikały z konieczności naprawy drzwi. Osadzeni otrzymywali środki higieniczne niezbędne do utrzymywania czystości w celach i środki higieny osobistej raz w miesiącu. Osadzonym zapewnia się odzież, bieliznę i inne niezbędne przedmioty użytku codziennego. Osadzeni mają dostęp do aparatu telefonicznego samoinkasującego, ewentualne ograniczenia w jego użytkowaniu mogą wynikać z dużej liczby zaplanowanych telefonów. Z reguły wtedy rozmowa jest przeniesiona na następny dzień lub jej czas jest skrócony. Limitowanie czasu rozmowy nie dotyczy rozmów z obrońcami. Nie ma ograniczeń w wysyłaniu korespondencji, o ile osadzony posiada na ten cel własne środki. Z przydziału osadzony może otrzymać dwa znaczki w miesiącu.

Brak jest informacji na temat bójek, konfliktów czy braku intymności. Powód nie zgłaszał z tego powodu żadnych skarg i nie było to odnotowane w jego aktach osobopoznawczych.

Osadzeni mogą korzystać z zajęć kulturalno-oświatowych, biblioteki, konkursach, zajęć na boisku zakładu karnego w okresie wiosenno-letnim.

Osadzeni mogą korzystać z programów resocjalizacyjnych.

Posiłki wydawane w Zakładzie Karnym (...) miały odpowiednią dobową wartość kaloryczną, odpowiednią zawartość składników odżywczych i porcję warzyw, stosownie do wieku, stanu zdrowia osadzonego. Posiłki przed wydaniem osadzonym są poddawane kontroli jakości i smaku przez lekarza lub innego pracownika służby zdrowia. Na wniosek osadzonego możliwa jest ponowna weryfikacja jakości żywienia, jednak powód nie składał co do niej żadnych zastrzeżeń.

Na podstawie zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego (...) we W. z dnia 12 sierpnia 2010 r. w sprawie ograniczenia zużycia energii elektrycznej w celach mieszkalnych, w związku z pismem Zastępcy Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej, zarządzono w Zakładzie Karnym (...) we W. wyłączenia energii elektrycznej w celach mieszkalnych we wszystkie dni tygodnia w godzinach od 10.00 do 12.00 oraz od 24.00 do 5.00.

Przez tydzień powód przebywał w celi, w której wyłączenia prądu obejmowały również kącik sanitarny. Poza tym, w kąciakach sanitarnych pozostawia się oświetlenie nawet w godzinach wyłączeń. Dostawa energii jest również utrzymywana w gniazdkach, a w niektórych przypadkach skazanym wyrażana jest zgoda na używanie lampek.

Skazani mają możliwość kontaktu z funkcjonariuszem, zgłaszania skarg do dyrekcji oraz zgłaszania skarg w trakcie posiedzeń komisji penitencjarnej.

Dowody:

- dokumenty znajdujące się w aktach osobopoznawczych powoda, zeznania świadka T. K., k. 160; zeznania świadka R. C., k. 16-162; zeznania świadka M. M., k. 162-163; zeznania świadka A. Ś., k. 163-165; zarządzenia z dnia 4.08.2011r., 12.08.2010 r., 14.10.2010r. k. 176, 212, 213; przeglądarka historii rozmieszczenia, k. 317, porządek wewnętrzny, k. 214-215, przesłuchanie M. Ł. w charakterze strony, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 27.01.2014r., dokumentacja medyczna powoda, k. 447

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jedynie w nieznacznej części zasługiwało na uwzględnienie.

Bezsporne w rozpoznawanej sprawie było to, że M. P. odbywa karę pozbawienia wolności i w poszczególnych okresach wskazanych w stanie faktycznym - co wynika z akt osobopoznawczych powoda - przebywał w pozwanych jednostkach penitencjarnych.

Powód domagał się w niniejszej sprawie zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych - godności - poprzez niezapełnienie mu właściwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Żądał przy tym zadośćuczynienia w następującej wysokości: od Zakładu Karnego w S. - w kwocie 25.000 zł, od Zakładu Karnego w P. - 1000 zł, od Zakładu Karnego (...) we W. - 500 zł i od Aresztu Śledczego we W. - 500 zł.

Na wstępie wskazać należy, że powód kilka razy w toku postępowania zmieniał twierdzenia składające się na podstawie faktyczną powództwa, początkowo formułując w pozwie co do pozwanych jednostek służby więziennej zarzuty natury ogólnej, nie odnosząc ich do poszczególnych okresów pobytu w konkretnych jednostkach. Następnie, w piśmie z dnia 21.11.2012 r. powód sprecyzował, co konkretnie zarzuca pozwanym jednostkom organizacyjnym Skarbu Państwa, podnosząc, że wszystkim jednostkom penitencjarnym zarzuca naruszenie przepisów i osadzenie go w warunkach przeludnienia, a dodatkowo:

- Aresztowi Śledczemu we W. powód zarzucił, że nie zapewniono mu intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, środki higieny wydawano mu ze znacznym opóźnieniem, utrudniano kontakt telefoniczny, przebywał w celi oraz na spacerach z osobami grypsującymi, co narażało go na rękocyny i poniżenia słowne,

- Zakładowi Karnemu w S. powód zarzucił, że był osadzony w celach wspólnie z osobami grypsującymi, we wszystkich celach był co prawda kącik sanitarny zamurowany, ale ciepła woda nie nadawała się do użytku, miał problemy z dostępem do telefonu, bezpodstawnie przeniesiono go na oddział zamknięty, był umieszczany w celi z osobami palącymi pomimo, że ma alergię na dym, jedzenie podawane w tej jednostce było niesmaczne, powód był w celi z osobami starszymi, co rozumiał jako dodatkowe udrażnianie go przez władze zakładu, które dodatkowo nie reagowały na konflikty powoda z innymi osobami w celi;

- Zakładowi Karnemu w P. powód zarzucił niewłaściwe warunki panujące w celach - starą podłogę i drewniane okna, a także niewłaściwie zbudowany kącik sanitarny, który nie był zamurowany, brak dostępu do telefonu, środków utrzymania higieny i czystości w celi, osadzenie go z osobami grypsującymi,

- Zakładowi Karnemu (...) we W. powód zarzucił, że na skutek osadzenia w warunkach przeludnienia w celi dochodziło do konfliktów, a ponadto, że nie miał zapewnionego dostępu do środków czystości i telefonu.

W toku przesłuchania na rozprawie w dniu 7 listopada 2013 r. powód zmienił podstawę faktyczną swoich żądań podając nowe zarzuty i modyfikując poprzednie. Ponadto, powód podał, że przez cały okres pobytu w Zakładzie Karnym (...) we W. i w Zakładzie Karnym w S. był w celach z całkowicie wydzielonymi kącikami sanitarnymi, a brak intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych nie został mu zapewniony w czasie pobytu w Areszcie Śledczym we W. i Zakładzie Karnym w P.. Powód przyznał również, że zgadza się z powierzchnią cel podawaną przez pozwane jednostki Skarbu Państwa, tylko on odlicza od niej powierzchnię zajmowaną przez meble, łóżka i szafki.

Następnie, w piśmie procesowym z dnia 15.11.2013r., na skutek zobowiązania Sądu do złożenia pisma przygotowawczego, w którym ostatecznie zostanie sprecyzowana podstawa faktyczna dochodzonych roszczeń pod rygorem bezskuteczności zmiany podstawy faktycznej powództwa, powód sprecyzował, że oprócz podstawy faktycznej wskazanej w pozwie i dalszych pismach, powód rozszerza podstawę faktyczną, zarzucając:

- Aresztowi Śledczemu we W.: brak właściwego oświetlenia i wyłączanie prądu w celach, ograniczenia w prawie do widzeń;

- Zakładowi Karnemu w S.: brak dostępu do stomatologa, który przyjmował powoda z trzytygodniowym opóźnieniem, zbyt krótkie kąpiele, brak środków czystości, które nie były wydawane na czas, brak intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, osadzenie w jednej celi z osobami grypsującymi, obraźliwe nazywanie go przez wychowawcę „złodziejem”, brak właściwego oświetlenia i prądu w celach;

- Zakładowi Karnemu w P.: brak dostępu do stomatologa, który przyjmował powoda z opóźnieniem, zbyt krótkie kąpiele, brak intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, brak właściwego oświetlenia i wyłączanie prądu w celach;

- Zakładowi Karnemu (...) we W.: brak właściwego dostępu do stomatologa, który przyjmował go z opóźnieniem, brak właściwego oświetlenia i wyłączanie prądu w celach.

Pomimo wskazania w powyższym piśmie, że podstawa faktyczna w nim podana stanowi twierdzenia dodatkowe ponad wskazywane dotychczas, na rozprawie w dniu 18 grudnia 2014 r. pełnomocnik powoda sprecyzował, że twierdzenia zawarte w piśmie powoda z dnia 15.11.2013 r. stanowią nową podstawę faktyczną powództwa, zamiast twierdzeń zgłoszonych w pozwie i piśmie z dnia 21.11.2012r.

Wskazać należy, że granice przedmiotowe powództwa wyznacza nie tylko kwota żądania, ale także podana przez powoda podstawa faktyczna, z której wywodzi on roszczenie. Przy czym, to powód, zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności, jest dysponentem procesu cywilnego i to on wyznacza przedmiot żądania i jego granice, zarówno w aspekcie ilościowym (suma żądania), jak i jakościowym (podstawa faktyczna powództwa). Z kolei, przedmiot powództwa dla Sądu wyznacza granice rozpoznania sprawy, w tym co do granic orzekania, jak i przedmiotu postępowania dowodowego, który obejmuje fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.).

W kontekście tego, co zostało powiedziane wyżej, ostatecznie zatem należało przyjąć, że powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty zadośćuczynienia w związku z niewłaściwymi warunkami odbywania kary pozbawienia wolności, zgodnie z zarzutami podanymi ostatecznie w piśmie przygotowawczym z dnia 15.11.2013 r.

Sąd stwierdził, zatem, że po sprecyzowaniu podstaw faktycznych powództwa, powód nie domagał się już zadośćuczynienia za odbywanie kary pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia, co nie zostało podane w powyższym piśmie jako zarzut co do pozwanych jednostek Skarbu Państwa, a jak sprecyzował pełnomocnik powoda stanowiło ono nową podstawę faktyczną powództwa zamiast dotychczasowej. Tym samym, skoro okoliczność ta nie miała dla rozstrzygnięcia sprawy istotnego znaczenia, należało oddalić wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność powierzchni cel, w których powód przebywał. Niezależnie od tego, zdaniem Sądu wniosek ten i tak należałoby oddalić z innych przyczyn. Jak wynika z oświadczenia powoda na rozprawie w dniu 7 listopada 2013 r. powód nie przeczył powierzchni cel podanych przez pozwanych, twierdząc jedynie, że nie wlicza on do tej powierzchni części cel zajmowanych przez meble i sprzęt znajdujący się w celi. Sama zaś powierzchnia cel, jak wynika z oświadczenia powoda, nie była zatem sporna. Poza tym, już po złożeniu przez pełnomocnika powoda wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, Sąd zobowiązał pełnomocników pozwanych jednostek Skarbu Państwa do złożenia wykazu cel, w których powód przebywał we wskazaniu ich powierzchni. Po złożeniu dokumentów na te okoliczności, powód nie ustosunkował się do tych twierdzeń, co - mając na uwadze jego oświadczenie na rozprawie z dnia 7 listopada 2013 r. nakazywało w ocenie Sadu przyjęcie, że powód przyznaje okoliczność co do powierzchni cel (wyciągając jednak z tej okoliczności odmienne wnioski). Tym samym, mając na uwadze treść art. 230 i 229 kpc., przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na te okoliczności było zbędne i zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu w świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie stwierdzić należało, że powód nie wykazał, aby odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia. Jego twierdzeniom przeczą bowiem złożone przez pozwane jednostki dokumenty, z których wynika, że w celach, w których powód przebywał, były przeznaczone dla odpowiedniej ilości osób, co zapewniało przestrzeganie norm co do powierzchni przypadającej na jedną osobę. To co wynikało z tych dokumentów zostało również potwierdzone zeznaniami świadków i dowodem z przesłuchania w charakterze strony osób upoważnionych do reprezentowania pozwanych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa. Żadna z przesłuchiwanym w sprawie osób nie potwierdziła natomiast, aby w okresach pobytu powoda w jednostkach Służby Więziennej, odbywał on karę w warunkach przeludnienia. Poza własnymi zeznaniami powód nie przedstawił zaś innych źródeł dowodowych o charakterze obiektywnym, które potwierdziłyby jego zarzuty co do naruszenia przez Skarb Państwa przepisów określających minimalną powierzchnię przypadającą na jednego skazanego.

Nie był także zasadny wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia sposobu zabudowania kąpoków sanitarnych w celach.

Sąd miał na uwadze to, że na rozprawie w dniu 7.11.2013 r. powód podniósł, że niewłaściwe kąpiki sanitarne były tylko w Areszcie Śledczym we W. i w Zakładzie Karnym w P.. Natomiast, te jednostki penitencjarne, nie kwestionowały faktu, że część cel posiadała niezabudowane kąpiki sanitarne, co wynikało z zeznań świadków i przesłuchania w charakterze strony osób upoważnionych do reprezentacji jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa.

Ze względu na powyższe, na rozprawie w dniu 18 grudnia 2014 r., na podstawie art. 217 § 2 kpc., Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa.

Ponadto, Sąd oddalił wniosek powoda o uzupełniające przesłuchanie w charakterze strony Dyrektora Zakładu Karnego (...) we W. na okoliczność przyczyn zwolnienia funkcjonariuszy służby więziennej po kontroli Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Powód nie wyjaśnił bowiem jaki jest związek tych okoliczności z zarzutami stawianymi tej jednostce organizacyjnej, a w ocenie Sądu nie mają one dla rozstrzygnięcia sprawy istotnego znaczenia.

Podstawową przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa za działania jego funkcjonariuszy, w tym przypadku organów wymiaru sprawiedliwości, jest dopuszczenie się przez jednostkę organizacyjną uprawnioną do wykonywania władzy publicznej bezprawnego działania lub zaniechania powodującego szkodę (art. 417 kc.).

Powód w reżimie odpowiedzialności deliktowej dochodził w niniejszej sprawie roszczeń majątkowych wynikających z faktu naruszenia jego dóbr osobistych na skutek niezapewnienia właściwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, które w ocenie powoda były poniżające i naruszające jego godność. Żądane zadośćuczynienie w łącznej wysokości 27.000 zł miało stanowić środek ochrony dóbr osobistych powoda. Zdaniem Sądu, podawane przez powoda prawo do godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności mieści się w pojęciu godności, jako jednego z głównych dóbr osobistych.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowił zatem przepis art. 23 w zw. z art. 24 w zw. z art. 448 k.c., zaś niehumanitarne warunki izolacji polegać miały, zdaniem powoda, na tym co poszczególnych jednostkom organizacyjnym powód zarzucał w pozwie, piśmie przygotowawczym z dnia 21.11.2012 r., a ostatecznie - w piśmie przygotowawczym z dnia 15.11.2013r., sprecyzowanym na rozprawie w dniu 18.12.2014r.

Zdaniem Sądu wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania pozwoliły na uwzględnienie jego żądania w zakresie majątkowej ochrony dóbr osobistych, jedynie w części, a mianowicie co do kwoty 700 zł, z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę związaną z tym, że w czasie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w P. nie zapewniono powodowi intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych. W pozostałym zakresie zdaniem Sądu powództwo było bezzasadne jako nieudowodnione, a częściowo także wobec braku naruszenia dóbr osobistych powoda bądź braku podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 k.c. określa z kolei środki ochrony dóbr osobistych, wskazując że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie, a na zasadach przewidzianych w kodeksie może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. W zakresie żądania zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych cytowany art. 24 k.c. odsyła więc do przepisów o czynach niedozwolonych, w szczególności do art. 448 k.c., w myśl którego w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, m.in. odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego.

W sprawie konieczne było w pierwszej kolejności ustalenie, czy doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda i czy działanie pozwanego było bezprawne, następnie na dalszym etapie ustalenie, czy pozwany ponosi odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych powoda, a w końcu stwierdzenie, że ewentualne naruszenie dóbr osobistych powoda uzasadnia przyznanie mu majątkowej ochrony dóbr osobistych, poprzez zasądzenie zadośćuczynienia.

Mając na uwadze powyższe, w pierwszej kolejności należy wskazać, że to na powodzie jako żądającym ochrony dóbr osobistych spoczywał ciężar dowodu, iż odbywał on karę pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego godność. Zgodnie bowiem z ogólną regułą wynikającą z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Powód nie miał natomiast obowiązku wykazać, że funkcjonariusze jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, ponoszą winę za wyrządzoną powodowi krzywdę w związku z naruszeniem dóbr osobistych (por. uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 18 października 2011 r., sygn. akt III CZP 25/11, nie publ.). Strona pozwana powinna zaś była wykazać, że zapewniła powodowi odbywanie kary w warunkach zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, a wskutek legalności jej działań nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Sąd miał na uwadze trudności dowodowe, na jakie wskazywał pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 18.12.2014 r. Nie oznacza to jednak, że wykazanie tej podstawowej przesłanki odpowiedzialności pozwanego z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda było niemożliwe. W zakresie podstawowych faktów, z których powód wywodził swoje roszczenie, jedynymi wnioskami dowodowymi powoda było przychylenie się do wniosków pozwanych o przesłuchanie wychowawców powoda oraz o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda w charakterze strony.

W ocenie Sądu, zeznania przesłuchiwanego w charakterze świadków nie potwierdziły w zasadniczej części prawdziwości twierdzeń powoda, pomimo tego, że w pewnym zakresie świadkowie nie pamiętali lub nie posiadali wiedzy przykładowo o dostępie powoda do stomatologa, czy długości kąpieli. Niemniej jednak wskazać należy, że samo tylko przesłuchanie strony - a na tym powód opierał głównie swą inicjatywę dowodową - nie może stanowić wyłącznej podstawy ustaleń faktycznych w sprawie, zwłaszcza że w pewnym zakresie zeznania powoda były sprzeczne z dokumentacją znajdującą się w aktach osobopoznawczych.

Zważyć bowiem należy, że ukształtowanie dowodu z przesłuchania strony, zgodnie z art. 299 kpc. jako subsydiarnego środka dowodowego, wiąże się z faktem, że podmiot, którego bezpośrednio dotyczy wynik postępowania, bywa z reguły zainteresowany konkretnym korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem sporu. Zeznającego cechuje często emocjonalne podejście do sprawy, które utrudnia dokonanie obiektywnej oceny i analizy postrzeganych zdarzeń. Powstaje także zwiększone ryzyko świadomego lub nawet nieświadomego zniekształcania lub zatajania faktów. Niezależnie od stopnia uczciwości strony oderwanie się od postrzegania sprawy przez pryzmat własnych interesów może nastrożać trudności.

W ocenie Sądu, przedstawiony na wstępie brak konsekwencji i niespójności powoda w podawaniu twierdzeń uzasadniających żądanie, nakazywał dodatkowo dużą ostrożność przy dokonywaniu oceny wiarygodności jego zeznań. Stwierdzić należy, że ocena ta, w konfrontacji z dokumentami znajdującymi się w aktach osobopoznawczych powoda, skłania do wniosku, że zarówno twierdzenia powoda, jak i jego zeznania (w znacznym stopniu nie korespondujące z wcześniejszymi twierdzeniami, a także ostatecznie sprecyzowaną podstawą faktyczną powództwa), stanowiły jedynie subiektywną ocenę powoda co do warunków panujących w Zakładach Karnych oraz sposobu traktowania go przez funkcjonariuszy służby więziennej.

W ocenie Sądu zeznania powoda nie były wiarygodne w tym zakresie, w jakim twierdził on, że ograniczono mu prawo do widzeń, prawo do korzystania z telefonu, osadzono go z grypsującymi, nie zapewniono warunków utrzymania higieny przez zbyt krótką kąpiel, czy niewydawanie na czas środków czystości, a także w tym zakresie w jakim twierdził on, że był obrażany przez wychowawców.

Wskazać należy chociażby to, że z dokumentacji powoda wynika, że miał on dostęp do rozmów telefonicznych na normalnych zasadach. Powód domagał się co prawda umożliwienia dodatkowych rozmów telefonicznych, ale żądania te nie były przez niego uzasadniane obiektywnymi przyczynami i nie były uwzględniane ze względu na potrzebę zapewnienia ładu organizacyjnego i wewnętrznego w jednostce oraz poszanowanie praw innych osadzonych. Powód podawał bowiem, że ma do załatwienia pilne sprawy, ale nie wyjaśniał, co w jakim celu chce odbyć rozmowę. Ponadto, powodowi udzielano zgody na łączenie godzin widzeń, tak aby ze względu na znaczną odległość ułatwić przyjazd rodziny. Miał on również zgodę na uczestniczenie w pogrzebie ojca, a w tym trudnym momencie został otoczony opieką psychologiczną. Z analizy dokumentacji powoda wynika, że powód źle znosił pobyt w Zakładzie Karnym w S. i w Zakładzie Karnym w P.. Większość skarg i próśb powoda koncentrowała się wówczas na umożliwieniu mu odbywania kary pozbawienia wolności bliżej rodziny lub umożliwieniu mu szczególnych warunków kontaktu telefonicznego i widzeń (w pewnym momencie domagał się on wręcz umożliwienia mu kontaktu codziennego). W ocenie Sądu świadczy to o tym, że podawany przez powoda w zeznaniach utrudniony kontakt jedynie subiektywnie odbierał on jako szzykanę. Z dokumentacji osobopoznawczej powoda wynika, że w związku z tymi wydarzeniami pogorszyło się zachowanie powoda. Nie sposób jednak uznać, że kary dyscyplinarne były mu wymierzane tylko za sam fakt żądań większej ilości rozmów i widzeń. Umieszczenie go na oddziale zamkniętym wynikało z negatywnej postawy powoda, co znajduje potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobopoznawczych powoda.

Ponadto, na podstawie analizy dokumentacji powoda, Sąd stwierdził, że jako niewiarygodne należy uznać jego twierdzenia i zeznania o tym, że nie zapewniano mu środków do utrzymania higieny osobistej lub czystości w celi. Prośby powoda o dodatkowe środki czystości i higieny, czy dodatkową odzież, były uwzględniane, a odmowa - jeśli miała miejsce - uzasadniana obiektywnymi względami. Powód swoje twierdzenie o zbyt krótkich kąpielach potwierdza jedynie własnymi zeznaniami, czego nie potwierdza część przesłuchiwanych w sprawie świadków (część zaś z nich nie posiadała wiedzy w tym zakresie). Z dokumentacji powoda nie wynika, aby składał on w związku z tym pisemne skargi, a powód nie przedstawił dowodu z zeznań świadków (innych osadzonych w pozwanych jednostkach penitencjarnych), którzy potwierdziliby podawane przez niego fakty.

W ocenie Sądu niewiarygodne jest również to, że znamiona szykany, czy bezprawnego naruszenia dób osobistych miały odmowy dotyczące przeniesienia powoda do Zakładu Karnego (...) we W.. Po pierwsze, Sąd stwierdził, że pobyt w Zakładzie Karnym w P. wynikał z tego, że powód został zakwalifikowany do nauki, z której zresztą zrezygnował. Odmowa przeniesienia powoda do Zakładu Karnego (...) we W. wynikała bądź ze stanu zaludnienia tej jednostki, bądź też z niemożliwości zapewnienia powodowi warunków odbywania kary zgodnie z obowiązującym go systemem. Pomimo trudności, powód utrzymywał zaś kontakt z rodziną w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w S.. Powód w celu ułatwienia kontaktu z rodziną wielokrotnie składał wnioski o połączenie dwóch godzin widzenia jednego dnia. Prośby te były uwzględniane. Ponadto, powód składał wniosek o dopisanie do listy widzeń określonych osób z rodziny, co również było uwzględniane.

Nie były również wiarygodne zeznania powoda w tej części, w której twierdził on, że przebywał w innych celach i w innych okresach niż wynika to z informacji udzielonych przez pozwane jednostki penitencjarne na podstawie danych ewidencyjnych. Powód twierdził jedynie, że prowadził zapiski i notatki, które potwierdzają jego wersję, nie złożył natomiast tych dokumentów do akt sprawy. Dane ewidencyjne prowadzone przez pozwane jednostki organizacyjne Skarbu Państwa mają zaś w ocenie Sądu urzędowy charakter, co również czyni twierdzenia powoda niewiarygodnymi.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził także zeznań powoda dotyczących braku lub ograniczenia dostępu do stomatologa. Nawet zakładając, że taki fakt miał miejsce, to powód nie wykazał naruszenia dóbr osobistych w tym zakresie - nie podał bowiem, że wymagał szczególnej opieki stomatologicznej, a przeprowadzony przegląd uzębienia takiej szczególnej opieki nie potwierdził. Powód nie wskazywał także, aby z tego tytułu doznał uszczerbku na zdrowiu, ani też nie udowodnił jego wysokości. Pozwany wykazał zaś, że zapewnia osadzonym właściwą opiekę medyczną.

Sąd nie dał także wiary powodowi, w tej części, w jakiej twierdził on, że był źle traktowany przez wychowawców w Zakładzie Karnym w S.. Z dokumentacji powoda w aktach osobopoznawczych wynika, że w okresie pobytu w tej jednostce, powód zachowywał się źle. Z tego względu podjęto decyzję o odbywaniu przez niego kary pozbawienia wolności w systemie zamkniętym. Zdarzające się odmowy spełnienia żądań powoda o dodatkowe środki, widzenia, czy rozmowy telefoniczne, były uzasadniane. Bardziej prawdopodobne jest zatem to, że powód wszelkie negatywne dla niego konsekwencje odbywania kary pozbawienia wolności, traktował jako nieprzychylnie traktowanie, co miało wymiar jedynie subiektywny.

Ponadto, wskazać należy, że powód nie złożył żadnych innych wniosków dowodowych, także o charakterze osobowym, pozwalających Sądowi na obiektywne potwierdzenie słuszności stawianych przez niego zarzutów. W szczególności powód - pomimo tego, że był w sprawie reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu - nie wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków - osób, które przebywały z nim w tych samych celach w okresie objętym żądaniem pozwu, chociaż twierdził w trakcie zeznań, że zapisywał, z kim przebywał w celi.

W ocenie Sądu, wiarygodne było natomiast to, co potwierdziły także zeznania świadków, że we wszystkich jednostkach penitencjarnych stosowane były czasowe wyłączenia prądu, a w niektórych jednostkach, poza Zakładem Karnym w S., nienależycie zabudowano kąciki sanitarne w celach. Sama prawdziwość twierdzeń powoda w tym zakresie nie oznacza automatycznie, że w obu przypadkach doszło do naruszenia godności powoda, a także aby uzasadnione było żądanie zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z tym faktem (o czym w szczegółach niżej).

W świetle tego co zostało powiedziane wyżej należy również zauważyć, że w procesie o ochronę dóbr osobistych (nawet przeciwko Skarbowi Państwa) w żaden sposób nie jest wyłączona zasada kontrydiktoryjności wynikająca z art. 6 kc. i 232 kpc. Powód tym samym powinien udowodnić swoje twierdzenia, w takim zakresie, w jakim to na nim spoczywa ciężar dowodu.

Sąd stwierdził, że umieszczenie powoda w Zakładzie Karnym w P. w celach, w których nie zapewniono intymności przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, naruszyło godność powoda, będąc dla niego źródłem krzywdy uzasadniającej zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 700 zł, spośród kwoty 1000 zł żądanej od tej jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa. Niewątpliwie budowa kąpaka sanitarnego nie stanowiącego trwale i zupełnie wydzielonej części zamkniętego pomieszczenia, jakim jest cela i oddzielonej od niego zamykanymi drzwiami, nie spełnia w ocenie Sądu standardów cywilizacyjnych. Przebywanie w warunkach izolacji, przy takim zorganizowaniu kąpaka sanitarnego narusza dobra osobiste każdego człowieka i przekracza stopień dolegliwości nieuchronnie związany z odbywaniem kary pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu, na rozmiar krzywdy powoda związanej z tym faktem wpływa dodatkowo to, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w P. w związku z realizowaniem obowiązku szkolnego, dlatego zapewnienie godnych warunków stawić powinno szczególnie istotny aspekt. Krzywdę powoda zwiększało niewątpliwie powoda, że w tym czasie przeżywał on rozłąkę z rodziną. Ponieważ jednak nie potwierdziły się pozostałe zarzuty kierowane w stosunku do tej jednostki, nie było zasadne uwzględnianie w całości kwoty żądanej z tytułu zadośćuczynienia od Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w P..

Jakkolwiek z ustaleń faktycznych w sprawie wynika, że podobny problem występuje także w Areszcie Śledczym, to powód ostatecznie nie domagał się z tego tytułu zadośćuczynienia, po sprecyzowaniu podstawy faktycznej powództwa. Natomiast powód przyznał, że przez cały okres pobytu w Zakładzie Karnym w S. i Zakładzie Karnym (...) we W. był w celach z całkowicie wydzielonymi kąpaki sanitarnymi.

Sąd miał na uwadze, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w stopniu uzasadniającym żądanie zadośćuczynienia, poprzez to, że we wszystkich pozwanych jednostkach penitencjarnych, na skutek zaleceń Dyrektora Centralnego Zarządu Służby Więziennej okresowo wyłączano prąd w celach. Skoro jednak fakt ten miał miejsce tylko dwie godziny w ciągu dnia, a poza tym w godzinach nocnych, nie było to uciążliwością uzasadniającą żądanie zadośćuczynienia. Ponadto, cele były oświetlone w kąpakiach sanitarnych, a utrzymywany został dopływ prądu do gniazdek. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika co prawda, że w czasie pobytu w Zakładzie Karnym (...) we W. powód przez tydzień przebywał w celi, w której w nocy wyłączano prąd także w kąpaku sanitarnym. Niemniej jednak ze względu na krótki okres tego stanu rzeczy nie doszło w ocenie Sądu do takiego naruszenia godności powoda, który mógłby stanowić podstawę przyznania zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z tym faktem.

Wskazać należy, że Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego w każdym przypadku naruszenia dóbr osobistych, co wynika zarówno z redakcji art. 448 k.c. („sąd może przyznać”), jak i z funkcji zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Przy stosowaniu tego przepisu sąd bierze pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych (Sąd Najwyższy w wyroku z 19 kwietnia 2006 r. , II PK 245/05, OSNP 2007 Nr 7-8, poz. 101, a pogląd ten sąd orzekający podziela). Istotnym kryterium jest rozmiar krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu zrekomensowanie pokrzywdzonemu wszelkich ujemnych doznań psychicznych lub fizycznych będących następstwem działania lub zaniechania sprawcy. Ponadto według orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka cierpienie i upokorzenie związane z odbywaniem kary więzienia tylko wówczas stanowią naruszenie art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, gdy przekraczają nieunikniony element cierpienia wpisanego w pozbawienie wolności (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 października 2007 r., II CSK 269/07).

Dochodząc do przekonania, że nie było podstaw do uwzględnienia roszczenia majątkowego ochrony dóbr osobistych powoda, ponad Sąd miał na względzie przede wszystkim fakt, iż nie wykazał on, ażeby rozmiar jego cierpienia uzasadniał zasądzenie na jego rzecz kwoty żądanej w sprawie. Powód nie podał w toku rozpoznania sprawy, jakie negatywne skutki w jego sferze psychicznej i fizycznej wywoływało odbywanie kary pozbawienia wolności w takich warunkach, jakie wynikały z przedstawianej przez niego wersji (kilkakrotnie zmienionej w toku sprawy. Zdaniem Sądu, odczuwanie negatywnych emocji jest zaś związane z samą istotą odbywania kary izolacyjnej, wynikającym z

tego ograniczeniem w sferze prywatności, brakiem swobody dokonywania wyborów, koniecznością przebywania w towarzystwie innych, przypadkowych osób, świadomością izolacji i perspektywą dalszego jej trwania. Znamienne jest zeznanie powoda w tym fragmencie, w którym podał, że przebywając w pozwanych jednostkach penitencjarnych nie czuł się „jak w domu”. W ocenie Sądu, nie jest rzeczą systemu penitencjarnego zapewnienie skazanym warunków domowych (sprowadzając problem ad absurdum, można by rzec, że w takim przypadku każdy z osadzonych powinien mieć swój pokój z dostępem do kuchni), ale zapewnienie realizowania funkcji kary, w każdym z jej wymiarów.

Nie sposób także pominąć tego, że kara pełni w systemie społecznym funkcję sprawiedliwościową i zmierza do wyrównania swoistej krzywdy, jaką powód wyrządził popełniając przestępstwa. Innymi słowy, to że odbywając karę powód może mieć poczucie niższości jest właśnie istotą dolegliwości karnej i funkcją kary, jaka ma u niego wywołać przeświadczenie, że naruszanie ładu społecznego i prawnego zawsze będzie wiązać się z nieuchronną reakcją Państwa stojącego przeciw na straży tego ładu. Dopóki zaś stopień tych dolegliwości nie przekracza tego co mieści się w istocie kary i nie osiąga stopnia traktowania nieludzkiego (a tego powód w przeważającej części nie wykazał) brak jest zdaniem Sądu podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia. Natomiast zgłoszenie w rozpoznawanej sprawie wyłącznie żądania zasądzenia kwoty pieniężnej i nieskorzystanie z innych uprawnień przysługujących na wypadek naruszenia dóbr osobistych (np. roszczenie o zaprzestanie naruszeń), okoliczności sprawy i charakter roszczenia, w wyznaczonych przez art. 448 k.c. granicach uznania sędziowskiego, uzasadniają zdaniem Sądu oddalenie żądania powoda ponad zasądzoną kwotę zadośćuczynienia. Z dokumentacji w aktach osobopoznawczych powoda nie wynika, aby składał on skargi na niewłaściwe warunki panujące w pozwanych jednostkach penitencjarnych. Powód nie wykazał zaś, aby takie skargi wysyłał do innych organów, przede wszystkim Sądu penitencjarnego sprawującego nadzór nad właściwym przebiegiem kary pozbawienia wolności.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, na podstawie podanych wyżej przepisów zasądając od Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w P. kwotę 700 zł i odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem od dnia wydania wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako nieuzasadnione.

O kosztach postępowania i brakujących kosztach sądowych, Sąd orzekł w punktach III i IV na podstawie art. 102 kpc. i art. 113 ust. 1 w zw. z art. 102 kpc. Mając na uwadze sytuację powoda, jego subiektywne przekonanie o doznanej krzywdzie i to, że zasądzenie kwoty zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. zależy od uznania Sądu, Sąd uznał za zasadne nie obciążanie go kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną i brakującymi kosztami sądowymi.

W punkcie V sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu na podstawie § 2 ust. 1 i 3 w zw. z § 19 ust. 1 i § 11 ust. 1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.